

Mondiale uitdagingen en de rol van Allianties en Partnerschappen

De invloed van de Groep van 20 (G20)

Kriesnadath Nandoe*

1 Inleiding

In de hedendaagse interdependente internationale gemeenschap, kan geen jurist worden opgeleid zonder kennis te nemen c.q. te dragen van internationale en regionale politieke ontwikkelingen dan wel van onderlinge relaties tussen Staten, integratiesystemen (politieke en economische) en van machtsblokken. Juristen die thans hun diensten aanbieden, op welk vlak dan ook, zullen geconfronteerd worden met mondiale en regionale ontwikkelingen, met politiek-maatschappelijke relaties tussen Staten, de status en de rol van economische en politieke integratiesystemen en van machtsblokken en zullen mede op basis hiervan het recht moeten aanbieden, nationaal, doch meer nog regionaal en internationaal. De door de auteur gepresenteerde feiten in onderhavig artikel moeten mede in dit kader worden bekeken.

2 Een onveilige wereld

In de komende jaren zullen, volgens de *Global Trends Report 2040* dat in maart 2021 door de Amerikaanse National Intelligence Council werd gepubliceerd, mondiale uitdagingen zoals klimaat verandering, voedsel en energie crisis, ziekten, financiële en technologische ontwrichting in bijna elke regio en in elk land, zich kunnen voordoen. Hierdoor kunnen de veerkracht en aanpassing van samenlevingen, Staten en de internationale gemeenschap, onder grote druk komen te staan en leiden tot “*exceeding the capacity of existing systems and models*”.¹ Deze ontwikkeling vond reeds plaats tijdens de bestrijding van de Covid-19 pandemie, toen samenwerking tussen grote mogendheden, om een gemeenschappelijk probleem te bestrijden, niet mogelijk bleek te zijn en de Wereld Gezondheid Organisatie geen constructieve bijdrage kon leveren. De Covid 19 pandemie heeft naar schatting miljarden dollars economische schade veroorzaakt en geleid tot 15 tot 20 miljoen doden in de wereld.

* Mr. K. Nandoe MSc. is een gepensioneerde carrièrediplomaat die jarenlang verbonden is geweest aan de ADEK Universiteit van Suriname en de vakken Internationale Politiek I en II heeft verzorgd.

1 Global Trends 2040, National Intelligence Council, March 2021.

Kriesnadath Nandoe

In de recente publicatie van de *National Security Strategy 2022* van de Amerikaanse regering,² wordt gesteld dat de wereld voor twee strategische uitdagingen staat n. 1:

- een definitief einde van de post-koude oorlog periode en dat de reeds begonnen concurrentie tussen de grote mogendheden, de toekomst van de Wereld Orde zal bepalen;
- dat de internationale gemeenschap zal worden geconfronteerd met de gevolgen van “*shared challenges that cross borders*”. Deze grens overschrijdende uitdagingen zijn opgesomd in het bovengenoemd Rapport van de *National Intelligence Council*.

Tijdens de opening van de jaarlijkse Algemene Vergadering van de VN op 20 september 2022 zei de Secretaris Generaal in zijn rede onder meer:

“Our world is in big trouble
Divides are growing deeper
Inequalities are growing wider
Challenges are spreading further”.

De bestrijding van mondiale dreigingen

Mede naar aanleiding van de oorlog in Oekraïne kwamen de G7 en de NAVO bijeen om een strategie met betrekking tot “*systematic challenges and existential threats*” te bespreken en noodzakelijke maatregelen te treffen.

Bijeenkomst G7

Gehouden van 26 tot 28 juni 2022 te Schloss Elmau in Duitsland.

Voor deze bijeenkomst waren ook de leiders van Argentinië, India, Indonesië, Senegal en Zuid Afrika uitgenodigd en in een Gezamenlijke Verklaring werd de huidige, op regels gebaseerde multilaterale Wereld Orde, onderschreven en een aantal besluiten genomen zoals:³

- € 2,6 miljard humanitaire hulp en € 28 miljard begrotingssteun aan Oekraïne;
- aanpak van energie en voedselzekerheid;
- hulp met betrekking tot herstel van de wereld economie;
- investeringen in klimaat en gezondheid;
- bevordering van partnerschappen voor infrastructuur en investeringen. Hiervoor zal US\$ 600 miljard beschikbaar worden gesteld.

2 National Security Strategy 2022, The White House, October 2022.

3 G7 leader’s communique, European Council, 28 June 2022.

*NAVO bijeenkomst**Gehouden in juni 2022 in Madrid, Spanje*

Door de regeringsleiders van de 30 lidstaten van de NAVO werd een Strategisch Concept 2022 goedgekeurd waarin de volgende 3 doelen en taken van het bondgenootschap worden uiteengezet:

- Deterrence and defense
- Crisis prevention and management
- Cooperative security.

In het Strategisch Concept 2022 worden de klassieke waarden van het bondgenootschap uitvoerig besproken en in para 5 duidelijk gesteld dat het bondgenootschap “*will promote good governance*” met betrekking tot klimaatverandering, vrouwenrechten, gender, vrede en veiligheid voor iedereen.⁴

3 De huidige Wereld Orde en de invloed van nieuwe actoren

De oorlog in Oekraïne heeft enerzijds geleid tot versterking van de eenheid en samenwerking tussen Amerika en zijn bondgenoten waardoor krachtige maatregelen tegen Rusland konden worden genomen. Ook werd besloten om Finland en Zweden tot de NAVO toe te laten en werden de defensie uitgaven van Duitsland en Japan verhoogd.

Anderzijds kan worden gesteld dat het tijdperk van Amerika’s dominantie op verschillende gebieden in de wereld aan het afnemen is mede door de opkomst van nieuwe machtscentra in de wereld. In dit verband wordt Rusland, zoals bij de invasie van Oekraïne bleek, als een directe bedreiging van de vrije wereld en het open integratiesysteem gezien.

China daarentegen is een concurrent die de intentie heeft en in toenemende mate de economische, diplomatieke, en technologische macht bezit om de huidige Wereld Orde te veranderen.⁵ Echter kan worden verwacht dat toenemende militaire machtsverschuivingen, demografische ontwikkelingen, economische groei, milieu en technologische veranderingen en “*hardening divisions*” over bestuursmodellen, ertoe zullen leiden dat de competitie tussen China en een coalitie van Staten onder leiding van Amerika, zal toenemen.⁶

De vraag is of onder de gegeven omstandigheden geopolitieke en economische rivalen, bereid zullen zijn om, in het belang van vrede, veiligheid en welvaart, in multilateraal verband samen te werken.

Tijdens de BRICS Summit hebben de lidstaten Brazilië, Rusland, India, China en Zuid Afrika op 23 juni 2022 in Beijing hun commitment “*to multilateralism through upholding international law including the purposes and principles enshrined in the Charter of the UN*” herbevestigd.⁷

4 NATO 2022, Strategic Concept 2022, 29 June 2022.

5 Zie noot 2.

6 Zie noot 1.

7 Para. 5 BRICS Summit Beijing Declaration.

Kriesnadath Nandoe

Ook de leden van de Shanghai Cooperation Council [China, India, Rusland, Pakistan en 4 Centraal Aziatische landen] hebben tijdens hun Summit in Samarkand op 15 en 16 september 2022, hun commitment herbevestigd “*to a more representative, democratic, just and multipolar world order*”....[para 5 *Samarkand Declaration*].

Tijdens de recente meeting van de G20 werd onder meer verklaard dat “*It is essential to uphold international law and the multilateral system that safeguards peace and stability*”.⁸

4 De G20

Tijdens de stemming van VN Resoluties op 2 maart 2022 (veroordeling van Rusland voor schending van de soevereiniteit en territoriale onschendbaarheid van Oekraïne) en op 7 april 2022 (schorsing van Rusland uit de VN Mensenrechten Raad), hebben een aantal lidstaten van de VN een neutrale positie (onthouding van stemming) ingenomen. Genoemd worden de volgende landen, die qua hun bevolkingsgrootte, GDP, bezit van nucleaire wapens, en culturele impact een invloedrijke positie in hun regio innemen.⁹

Azie : India, Indonesie, Pakistan, Bangladesh.

Zuid Oost Azie: Maleisie, Singapore, Thailand.

Latijns Amerika: Brazilië, Mexico.

Afrika: Ghana, Kenya, Nigeria, Zuid Afrika, Tanzania, Oeganda, Midden Oosten/ Noord Afrika: Egypte, Jordanië.

Een aantal van deze landen is ook in de G20 vertegenwoordigd.

De G20 bestaat uit de G7 plus 3 (Australië, Zuid Korea en de EU), alsmede Argentinië, Brazilië, China, India, Indonesië, Japan, Mexico, Rusland, Saudi-Arabië, en Turkije. Deze groep komt in de regel jaarlijks bijeen om voornamelijk het beleid met betrekking tot economische en financiële kwesties alsmede “*pressing global issues*” te bespreken.

Gedurende de financiële crisis van 2008/2009 bereikte de G20 overeenstemming om ruim 4 triljoen dollars te besteden om hun economie te versterken, handelsbarrières op te heffen en vergaande financiële hervormingen door te voeren.

Tijdens de jaarlijkse bijeenkomsten vinden ook gesprekken plaats tussen staats-hoofden en of regeringsleiders die vaak bijdragen aan de oplossing van nationale, regionale en mondiale kwesties.

Zo vond op 14 november 2022, tijdens de G20 Summit in Indonesië (Bali) een ontmoeting plaats tussen de Presidenten van Amerika en China. Dit drie uur durende gesprek werd, in het algemeen, als constructief bestempeld. Volgens Het Witte Huis werd bij dit gesprek door President Biden benadrukt dat beide mogendheden samen moeten werken om transnationale bedreigingen, zoals klimaatverandering, mondiale en macro economische stabiliteit, schuld vermindering, gezondheidsvei-

8 Para. 4 *G20 Bali Leaders Declaration*, 15 & 16 november 2022.

9 Colin Bradford, *Perspectives on the Future of the Global Order*, Brookings, May 2022.

ligheid en voedsel zekerheid, aan te pakken. Ook van Chinese zijde werd bereidheid getoond voor samenwerking op gebieden van “*global concern*”.¹⁰

De G20 werd in de afgelopen veertien jaren slechts twee keren geleid door landen uit de Global South namelijk Mexico in 2012 en Argentinië in 2018. Indonesië (Bali) bekleedde het voorzitterschap in 2022 en in 2023, India; die zal in 2024 door Brazilië en in 2025 door Zuid Afrika worden opgevolgd.

5 Conclusie

De laatste tijd wordt in publicaties van Denktanks en gezaghebbende schrijvers aandacht besteed aan de functionering van de “*Evolving Global Order*”. De transformatie van de uni polaire wereld orde, die na beëindiging van de koude oorlog tot stand kwam, wordt als een complexe, “*multilayered*” en langdurig proces beschouwd. Mogelijke opties zoals een bi polaire wereld, gedomineerd door Amerika en China of een non polaire wereld, worden als niet effectief en vooral onstabiel beschouwd. Daarentegen wordt een multipolaire wereld, waarin “*equal*” spelers zoals Amerika, de EU, China, Rusland en India zijn betrokken, als een werkbare mogelijkheid aangenomen. Hierbij zou Amerika dezelfde rol, die hij na beëindiging van de Eerste (1919), Tweede (1945) en Koude Oorlog (1989) heeft gespeeld, kunnen vervullen. “*At these junctions, the United States demonstrated the ability to build coalitions of States to hammer out new terms of world order*”.¹¹

Ondanks de erosie van het mondiale leiderschap van Amerika, zal deze mogelijkheid, ook in de toekomst, op basis van zijn economische, technologische en militaire macht alsmede zijn aantrekkingskracht voor cultuur en wetenschap een leidende rol blijven spelen.

In dit verband kan worden verwacht dat de G20 zal worden betrokken als een belangrijk platform voor samenwerking en coördinatie voor het bereiken van overeenstemming en het vinden van oplossingen voor de talrijke mondiale uitdagingen waarmee de internationale gemeenschap geconfronteerd wordt.

De groep van 20 vertegenwoordigt 80% van het wereldwijde bruto nationaal product, 75% van de wereld handel en 60% van de wereld bevolking. Het wordt niet uitgesloten geacht dat de Afrikaanse Unie (groep van 55 landen) ook tot de G20 zal toetreden.

De tijd zal uitwijzen of de G20, die tot 2025 geleid zal worden door leiders uit de Global South, kan uitgroeien tot een “*significant forum of Global Governance*”.

10 De Economist, Shaky relations, 19 November 19 2022.

11 Why American power endures, Foreign Affairs, november/december 2022.